

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség : és Kiadóhivatal : Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben s a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dező úgyvédek.	Előfizetési árak: Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--	--	--	---

A sorompó.

Baja, 1911. július 3.

A legutóbbi napok egyik érdekességét Tisza István gróf szolgáltatta, amikor uraságának tudatában megtette azt, amit Magyarországon még igen kevés ember tett meg: Visszarendelte az orra elől elfutott gyorsvonatot. Magáról erről a tényről ma már igazán nem időszerű beszélni. Hiszen annyit beszéltek róla újságokban és a parlamentben.

Mi csak belekapcsoljuk a mondani valónkat ebbe az esetben, Tisza István védekezésébe. Hogyan is védekezett a Nagyúr? Azt mondotta, hogy ő idejekorán érkezett az állomáshoz, de nem juthatott a beszállási oldalra, mert korán eresztették le a sorompót és e miatt nem mozdulhatott.

Hát erről a soromporól, ha valahol, úgy Baján igazán lehet sokat beszélni. Ha valahol, úgy Baján okoz a vasúti sorompó sok kínos kellemetlen perceket. Perceket? Dehogy! fél és egész órákat.

Nincsen talán még egy város az országban, ahol a vasúti sorompó annyi kellemetlenséget, annyi alkalmatlanságot okozna, mint minálunk. Baján tudvalevőleg, a vasúti sinek a város legnagyobb forgalmú országutját szelik át. Azon az országúton jönnek a városba, a város piacára: Felsőszentivánról, Csávolyról, Rémről, Borotáról, Mélykútról, Jánosalmáról, Tataházáról. Abból az irányból van a legnagyobb forgalom. A Szegedi-út a közlekedési útja ezeknek a községeknek. És a Szegedi utat szelik át a vasúti sinek és ezen a nagy forgalmú úton eresztik le a sorompókat rendszerint reggel, olyankor, amikor a legnagyobb a kocsiközlekedés. Aki néhanapján tanúja akar lenni épületes jeleneteknek, az menjen csak ki a Schreier-féle kocsmá elé. Rendszerint olyankor, amikor a legtöbb kocsi igyekszik a városba és a városból kifelé, egyszerre csak leeresztik a sorompókat és kezdenek a mozdonyok meg a vasúti kocsik fel és alá futkosni. Tolatnak. Tolatnak ötpercig, tolatnak tizpercig, de néha egy óra hosszaiig is. És a dolgok után siető embereknek fogcsikorgatva kell nézni ezt a mulatságot és lesni, mikor

szabadulnak el, mikor mehetnek tovább. Ez a meglehetősen kellemetlen szórakozás sok emberből cifra káromkodást vált ki. És nem is csuda. Hiszen nem egyszer fordul elő, hogy a legsürgősebb dologról késik le az ember. Vásárok, hetivásárok alkalmával egész szekértábor jön össze a sineken innen és a sineken túl. És azokon a kocsikon csupa türelmetlen, sietős ember ül, akiknek dolguk van. A sorompó azonban mitsem törődik. Ráfeszlik a város ütőerére és megállítja az életet hol tíz percre, hol pedig egy órára.

Biz Isten nem tudom csudálni, hogy egy ilyen, a vasúti sorompóba ütközött ember kijön a flegmájából. A magunkfajta ember káromkodásban önti ki az epéjét, Tisza Istvánok meg visszarendelik a gyorsvonatokat.

De térjünk csak vissza a magunk bajára, a bajai sorompóra. Vajjon, nem lehetne-e módját ejteni, hogy az a sorompó kevesebb alkalmatlanságot, kevesebb bajt okozzon, mint amennyit okoz? Nem tudjuk a módját hogyan de a vasut vezetőségének meg kellene találni azt a módot, amely a közönség érdekeiket is számításba veszi

Elvégre még sincsen helyén, hogy a vasut megállítsa egy város vérkeringését

A városok terhe és ezek könnyítése.

Általánosan ismert tény, hogy városaink, melyek a kulturának, az iparnak és kereskedelemnek gócpontjai hazánkban, sorra eladósodnak. Terheik oly magasak, hogy jövedelmeik nem fedezik. Jövedelmi forrásaik, ha nem is apadnak el, de elégtelenné lesznek arra, hogy a fejlődés, a haladás követelményeinek a polgárok megadóztatása nélkül megfelelni képesek lennének.

Az ipar, a kereskedelem itteni összpontosulása által a városok vidékeik népének, mintegy felszívó csatornáik.

Azért alig van hazánkban város, amelynek városi pótdadója 50% alul lenne; de vannak, a melyeknél a 100%-ot éri el. E terhek nem nyomják egyenlően az adózó polgárok vállait. Leginkább meg vannak ezzel terhelve az iparosság, kereskedők s ingatlan birtokok tulajdonosai. Legkevésbé, sőt nem is érzik az állami és városi tisztviselők, a katonák, kik a községi teherviselés alól fel vannak mentve. E felmentés ma, amikor a tisztviselők s a

katonák fizetése a rendezések, a folytonos javítások révén a drágaság dacára is a megélhetésre elegendő, — nem méltányos. Nem méltányos, mert a városok haladása, fejlődése nyújtotta kényelmet, a terhet nem viselők tömege használhatja és használja is ki legjobban. Nem érzi ezt a terhet a munkás elem, e városi lakosságnak az a tömege, mely a megállapított legkisebb napszám 3 koronánál nagyobb jövedelmet nem mutathat ki. E tömeg nem csak hogy a városi, de még az állami terheket sem viseli, pedig városaink nagy része ezek megélhetési viszonyán a demokratikus törekvések szem előtt tartásával folyton minden áron, még hosszulejratu adósság csinálással is könnyíteni törekszik.

A városok hivatalnokai és katonai társadalmának ki kellene venni részüket a város kulturális és szociális fejlődésének terheiből. Ez az igazság! Ez az egyenlő községi teherviselés. Ki jogokat, előnyöket élvez, vegye ki részét azon patriálkális terhekből is, melyeknek átadásait érzi. A városok lakosságának említett két osztálya drágítja meg a városi lakosság azon részének megélhetését is, mely a községi adó terhet viseli. E terhet különösen akkor érzi legjobban a város lakossága, ha nagyobb termelő vidéktől a rossz közlekedési utak és hiányos eszközök folytán el van zárva; ezt a kereskedő, az iparos, ki ez által cikkeinek elárúsítása és készítményeinek eladásában el van szigetelve. Azért töreksszenek városaink kedvező összeköttetést teremteni oly vidékkel, melynek produktív termelése a városok gyomrát szolgálja, viszont a város ipari termelése és kereskedelmi cikkei a vidék gazdasági, ruházati és egyéb élet-szükségeit van hivatva kielégíteni.

Ez egymásrautalás nehézségeit a városok azzal iparkodnak legyőzni, hogy még nagy áldozatok árán is lehetőleg vasúti tömeg pontokká váljanak.

Városunk is e bajok orvoslásai végett áldoz nagyobb összeget a készülendő baja—apatinai és a baja—dunapataj—kiskőrösi vasútra, mert ettől reményli az élelmiszerek árának leszállását s ettől várják az ipar és kereskedelemnek fellendülését, mely nem csak a város kulturális terheit viselők, hanem az azt nem, viselők helyzetén is könnyíteni hivatva van.

A Lökert.

Baján nincsen megfelelő nyilvános parkja, vagy közkertje, ahol el lehetne szórakozni, vagy ahol lehetne valami nyári mulatságot rendezni.

Az egyetlen valamire való sétatérsége a Lökert. Ez a legkellemesebb helye Bajának és éppen ezért a legutóbbi időkben itt tartották nyári mulatságaikat az iskolák és az egyesületek. A Lökert tulajdonosa, a Bajai Cél-

lövész Társulat készséggel engedte át köznapokon a kertet ilyen mulatságok céljaira. Meg is volt ennek az eredménye. A Lökert az utóbbi években híhetetlen módon felüldült és a közönség szívesen kereste fel a kellemes helyet.

Most azonban attól kell tartanunk, hogy az a felüldülés megszűnik és ismét hanyatlás fog beállni. Ha ez tényleg bekövetkezik, úgy magára vessen az egyesület, mert csakis ő maga lesz ennek előidézője. Egy legutóbb meghozott határozata semmi egyéb nem jó, mint arra, hogy ezt az egyáltalán nem kívánatos esetet siettesse. Az az érthetetlen határozat mintha csak arra célozna, hogy a közönséget elriassza, a közönség figyelmét és érdeklődését elfordítsa a Lökertől.

Mi is történt tulajdonképpen? Az egyesület választmánya kimondotta, hogy »ezután nem engedi át a Lökertet multság tartására sem intézetnek, sem egyesületnek«. Szóval eltér az eddigi pompásan bevált gyakorlatától, amely arra volt jó, hogy a Lökertet tegye tényleg találkozó helyévé a város lakosságának, a társadalom minden rétegének, amely eleve, mozgalmassá, pezsgővé tette odakint az életet. Most aztán egyszerre elzárkóznak a külvilág elől és a Lökertből amolyan bajai parkklub félet akarnak csinálni, ahova csak a kiváltságosnak van joga belépni.

Ennek a határozatnak már is meg van a rossz hatása. A Lökertben akartak egy vivó versenyt rendezni, amelyre lejött volna a bpesti Hungaria-Club, eljöttek volna számosan: Mohácsról, Szabadkáról és más városokból. Minthogy azonban a Lökertet nem engedték át, a vivóverseny elmaradt. A Legenyegylet is ott akarta tartani a júliálisát, de a határozat száműzte az együletet a Szigetre.

Érthető tehát a határozat feletti visszatetszés a városban. Reméljük, hogy a Céllovész Társulat választmánya belátja határozatának tarthatatlanságát és azt hatályon kívül helyezve, visszaállítja a régi rendszert.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. július 3.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén Lovászi Márton, Ivánka Imre és Ábrahám Dezső beszéltek. Mindhárman támadták a költségvetést, a kormány iránti bizalmatlanságoknak adtak kifejezést és sürgették az általános, egyenlő, titkos választói jog megvalósítását.

Audiencián

volt a király előtt tegnap délelőtt Khuen-Héderváry miniszterelnök ötnegyed óra hosszágig. Az audiencia után érkezett Burrián báróval, Aehrenthál külügyminiszterrel és utóbb a horvát bánállal.

Habár Mihály

az ellene a koalíciós miniszterek által indított sajtópernek újrafelvételét kérte. Erre az elhatározásra a legutóbbi parlamenti beszédek indították Habárnak szűlsége van azokra az iratokra, amelyekre a parlamentben hivatkozás történt és fogja is kérni azoknak a kiadását. Ugy hirdik azonban, hogy a Ház elnöksége ezen kérelmet megtagadja és az iratokat nem adja ki.

SZINÉSZET.

Balkáni hercegnő.

Láttam már embereket unatkozni, de olyan fásult unalmat, mint aminő szombaton este kiült az arcokra a Balkáni hercegnő előadása alkalmával, még soha, sehol sem láttam. A legtöbb ember úgy elámosodott, hogy az előadás befejeztével fel kellett őket álmukból rázni. Unalmasabb operettszövegeket még nem láttam Európában. Ha néha-néha összeütköztek a tenyerüket az ébren maradt emberek és tapsoltak, arról nem a szerzők tehetek, hanem az előadó színészek buzgóságának köszönhető. Borbély Lilly, Bereik Margit, Martinek Ilona, Deák Kornél, Szentiványi, Dobos és Kormos igyekeztek a darab hiányosságát fedlelteni. De bizony kutba esett az igyekezetük.

Vasárnap este már jobban mulatott a közönség a Kurucfurfangnál. Oly ritkán van módunkban népszínművet látni, hogyha egyszer-egyszer mégis helyet kap a magyar műfaj a sok értelmetlen operett mellett, hát szívesen nézzük meg.

Anatol—Édes Öregem.

Kedden este a Magyar Színház mult színi előadásának egyik legsikerültebb műsordarabja kerül színpadra. Schnitzler Arturnak Anatoljából a három legbájosabb vígjáték: A nagy kérdés, Bucsuvacsora és Anatol házasodik. Anatolról a fővárosi kritika a legnagyobb elismeréssel szölt és méltán, mert igazán remeke a színpadi irodalomnak. Anatollal egy estén mutatják be Pall Leonak bájos egy felvonásos operettjét az »Édes Öregem«-et is.

Heti műsor:

Hétfő: Utánam. Színmű.
Kedd: (Édes öregem. Operett.
(Anatol. Életképek.
Szerda: Elvált asszony. Operett.
Csütörtök: Nagymama. »
Péntek: Sárka lilium. (Félfélyárral.
Szombat: Halhatatlan lump. Operett.
Vasárnap d. u.: Luxemburg grófia. »
» este: Fatimica. »

NAPIHIREK.

Dal a melegről.

Egy lavor jég
Most többet ér,
Mint a legdrágább
Fürdőlevél,
Nem tud az semmit,
Aki fázik.
Mert aki fázik,
Olyan nem él.
Bezzeg a csendes temetőben,
Ott szabad fázni nyáron is,
De Bajában, harminc fok hőben
Rimelni, jaj, komisz, komisz.
Levetkezem,
Felöltözöm,
S elolvadok majd
Kézen-közön
És velem együtt
Égész Baja
És nem marad itt meg
Kő kövön.
Lennék egy szelet citrom, habbal,
Hogy jég között pihenve lenn,
Arra gondolnék, hogy a télen
A szenet majd miből veszem?

A kórház költségtérítése keretében fizetési osztályokba sorozta a város közgyűlése a kórházi orvosokat és tisztviselőket és úgy ezek fizetését, mint a szolgák bérét felemelte és az ápolási díjakat magasabb árban állapította meg. Most megjött a belügyminiszter leirata, amelyben a kórház költségtérítését az a javítással hagyja jóvá, hogy a kórházi orvosok és tisztviselők osztályokba sorozatát nem engedélyezze, mert az nincsen meg sehol az országban, az orvosok és igazgató fizetés-javításához nem járul hozzá és a gondnok és ellenőr részére megállapított fizetésemelésből lecsip. A szolgák bérjavítását és a fel-emelt ápolási díjat meghagyja.

Az ipartestület előjárósága ma, hétfőn este ülést tart, amelyen több folyó ügy kerül tárgyalásra.

A pécs—bátaszéki vasut menetrendje. (Pécsről—Bátaszékig.) Indulás. Pécs 4:44, 1:17, 4:55. (Bátaszéktől—Pécsig.) Indulási idő. Bátaszék 3:44, 9:22, 6:20. Bata 4:07, 9:45, 6:43. Palotabozsok 4:38, 10:16, 7:14, Vémend 4:56, 10:34, 7:33. Szebény 5:06, 10:44, 7:43. Pécs-várad 6:11, 11:49, 8:49. Pécs 7:22, 1:00, 10:00.

Amint látjuk, van minden vonathoz Bajának csatlakozása, de valami kényelmesnek nem mondható az utazás Bajáról Pécsig nem kevesebb, mint 5 és fél órát vesz igénybe az aránylag rövid ut.

Veszélyes boltitűz Hercegszántón. Róth Dániel hercegszántói kereskedő üzleti helyiségében — mint levelezőnk írja — az egyik vevő vasat akart vásárolni s midőn a raktárban egy hosszú vasrudat igyekezett leemelni, eközben észrevétlenül lerántotta az égő petróleum lámpát és a lámpából kifolyó petróleum tüzet fogott s a közelében levő gyapjupamut

Drescher Gyula kereskedésében
egy jó házból való és kellő
iskolai képzettséggel bíró fiú

TANONCUL

felvétetik.